

Vlaams Ministerie van Onderwijs en Vorming

Onderwijsinspectie

Hendrik Consciencegebouw
Koning Albert II-laan 15
1210 BRUSSEL

doorlichtingssecretariaat@ond.vlaanderen.be
www.onderwijsinspectie.be

Verslag over de doorlichting van Vrije Basisschool de Wijzer te AARSELE

Hoofdstructuur basisonderwijs

Instellingsnummer 20347

Instelling Vrije Basisschool de Wijzer

Directeur Pieter DEVOS

Adres Molenweg 2 - 8700 AARSELE

Telefoon 051-63.31.08

Fax 051-63.64.40

E-mail dewijzer@kbo-tielt.be

Website www.kbo-tielt.be/aarsele/

Bestuur van de instelling VZW Katholiek Basisonderwijs Tielt

Adres Stationstraat 24 - 8700 TIELT

Scholengemeenschap Basisonderwijs Regio Tielt

Adres Molenweg 2 - 8700 AARSELE

CLB Vrij CLB Tielt

Adres Grote Hulststraat 55 1 - 8700 TIELT

Dagen van het doorlichtingsbezoek 06-10-2015, 07-10-2015, 08-10-2015, 09-10-2015

Einddatum van het doorlichtingsbezoek 09-10-2015

Datum bespreking verslag met de instelling 22-10-2015

Samenstelling inspectieteam

Inspecteur-verslaggever Katrien DE ROO

Teamleden Johan KETS, Bart DE BIE

INHOUDSTAFEL

INLEIDING.....	3
1 SAMENVATTING	5
2 DOORLICHTINGSFOCUS	8
2.1 Leergebieden in de doorlichtingsfocus	8
2.2 Procesindicatoren of procesvariabelen in de doorlichtingsfocus	8
3 RESPECTEERT DE SCHOOL DE ONDERWIJSREGLEMENTERING?	9
3.1 Respecteert de school de erkenningsvoorwaarden?	9
3.1.1 Voldoet de school aan de onderwijsdoelstellingen?	9
3.1.1.1 Kleuteronderwijs: wiskundige initiatie	9
3.1.1.2 Kleuteronderwijs: mens & maatschappij.....	9
3.1.1.3 Kleuteronderwijs: wetenschappen & techniek.....	9
3.1.1.4 Kleuteronderwijs: wiskundige initiatie - mens & maatschappij - wetenschappen & techniek....	9
3.1.1.5 Lager onderwijs: wiskunde	12
3.1.1.6 Lager onderwijs: mens & maatschappij.....	14
3.1.1.7 Lager onderwijs: wetenschappen & techniek.....	14
3.1.1.8 Lager onderwijs: mens & maatschappij en wetenschappen & techniek	14
3.1.2 Voldoet de school aan de erkenningsvoorwaarde 'bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne'?.....	16
3.1.3 Voldoet de school aan de overige erkenningsvoorwaarden?.....	16
3.2 Respecteert de school de overige reglementering?	17
4 BEWAAKT DE SCHOOL DE EIGEN KWALITEIT?	19
4.1 Leerbegeleiding.....	19
4.2 Evaluatiepraktijk	20
5 ALGEMEEN BELEID VAN DE SCHOOL	23
6 STERKTES EN ZWAKTES VAN DE SCHOOL	25
6.1 Wat doet de school goed?	25
6.2 Wat kan de school verbeteren?	25
7 ADVIES BETREFFENDE DE ERKENNINGSVOORWAARDEN	26
8 OVERIGE REGELGEVING: REGELING VOOR VERVOLG.....	26

INLEIDING

De decretale basis van het onderzoek

Tijdens een doorlichting gaat de onderwijsinspectie na of de school

1. de onderwijsreglementering respecteert,
 2. op systematische wijze haar eigen kwaliteit onderzoekt en bewaakt,
 3. haar tekorten al dan niet zelfstandig kan wegwerken
- (zie artikel 38 van het decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs, 8 mei 2009).

Een doorlichting is dus een onderzoek van

1. de onderwijsreglementering,
2. de kwaliteitsbewaking door de school,
3. het algemeen beleid van de school.

Een onderzoek in drie fasen

Een doorlichting bestaat uit drie fasen: het vooronderzoek, het doorlichtingsbezoek en het doorlichtingsverslag.

- Tijdens het vooronderzoek bekijkt het inspectieteam de gehele school aan de hand van het CIPO-referentiekader. Het vooronderzoek wordt afgesloten met een doorlichtingsfocus: een selectie van te onderzoeken aspecten tijdens het doorlichtingsbezoek.
- Tijdens het doorlichtingsbezoek voert de onderwijsinspectie het onderzoek uit aan de hand van observaties, gesprekken en analyse van documenten.
- Het doorlichtingsverslag beschrijft het resultaat van de doorlichting, bevat een advies over de verdere erkenning en wordt gepubliceerd op www.doorlichtingsverslagen.be.

Een gedifferentieerd onderzoek

1. Omdat de onderwijsinspectie gedifferentieerd doorlicht, onderzoekt het inspectieteam in de school een selectie van de onderwijsreglementering:
 - het voldoen aan de onderwijsdoelstellingen
Hiertoe selecteert de onderwijsinspectie een aantal leergebieden.
Daarbij onderzoekt de onderwijsinspectie altijd de volgende procesvariabelen uit het CIPO-referentiekader:
 - ♦ het onderwijsaanbod
 - ♦ de uitrusting
 - ♦ de evaluatiepraktijk
 - ♦ de leerbegeleiding.
 - een selectie van andere erkenningsvoorwaarden, waaronder de erkenningsvoorwaarde bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne.
 - een selectie van overige regelgeving.
2. Om de kwaliteitsbewaking door de school na te gaan, selecteert het inspectieteam een aantal procesvariabelen. Het inspectieteam gaat met de kwaliteitswijzer na of de school voor deze procesvariabelen aandacht heeft voor
 - doelgerichtheid: welke doelen stelt de school voorop?
 - ondersteuning: welke ondersteunende initiatieven neemt de school om efficiënt en doelgericht te werken?
 - doeltreffendheid: bereikt de school de doelen en gaat de school dit na?
 - ontwikkeling: heeft de school aandacht voor nieuwe ontwikkelingen?

3. Het inspectieteam onderzoekt ten slotte het algemeen beleid van de school aan de hand van vier procesvariabelen: leiderschap, visieontwikkeling, besluitvorming, kwaliteitszorg.
In dit luik rapporteert het inspectieteam ook over het zorg- en gelijke onderwijskansenbeleid van de school.

Het advies

De adviezen die de onderwijsinspectie uitbrengt, hebben betrekking op alle of op afzonderlijke structuuronderdelen van de school. De onderwijsinspectie kan drie adviezen uitbrengen:

- een gunstig advies: het inspectieteam adviseert gunstig over de verdere erkenning van de school of van structuuronderdelen.
- een beperkt gunstig advies: het inspectieteam adviseert gunstig over de erkenning van de school of van structuuronderdelen als de school binnen een bepaalde periode voldoet aan de voorwaarden vermeld in het advies.
- een ongunstig advies: het inspectieteam adviseert om de procedure tot intrekking van de erkenning van de school of van structuuronderdelen op te starten.

Bij een ongunstig advies beoordeelt de onderwijsinspectie bovendien of de school de vastgestelde tekorten zelfstandig kan wegwerken.

Tot slot

Binnen een termijn van dertig kalenderdagen na ontvangst van het definitieve doorlichtingsverslag informeert de directeur van de school de ouders en leerlingen over de mogelijkheid tot inzage.

Binnen de dertig kalenderdagen na ontvangst moet de directeur van de school het verslag volledig bespreken tijdens een personeelsvergadering. Het bestuur van de school of zijn gemandateerde tekent het verslag voor gezien. Het bestuur stuurt het binnen dertig kalenderdagen na ontvangst terug naar de onderwijsinspectie en maakt eventueel melding van zijn opmerkingen.

De school mag het verslag niet gebruiken voor publicitaire doeleinden.

Meer informatie?

www.onderwijsinspectie.be en www.doorlichtingsverslagen.be

1 SAMENVATTING

De vrije basisschool 'de Wijzer', in het landelijke Aarsele en Kanegem, bestaat uit twee vestigingsplaatsen. De school telt een 340-tal kinderen, voornamelijk uit de onmiddellijke omgeving of uit 'Groot-Tielt'. De school profileert zich als een eigentijdse dorpschool waar kinderen optimale ontplooiingskansen krijgen. Het team heeft onder impuls van een gedreven directeur en twee zorgcoördinatoren een intensief vernieuwingstraject afgelegd. Het vernieuwd opvoedingsproject 'wijst' de weg en is dus richtinggevend voor de werking. De school speelt met haar vernieuwingsinitiatieven een voortrekkersrol in de scholengemeenschap.

Op basis van het vooronderzoek op 28 september 2015 onderzocht de onderwijsinspectie tijdens deze doorlichting de inspanningen van de kleuterafdeling om voor wiskundige initiatie, mens en maatschappij en wetenschappen en techniek de ontwikkelingsdoelen na te streven. In de lagere afdeling onderzocht ze of de eindtermen voor wiskunde, mens en maatschappij en wetenschappen en techniek nagestreefd en bereikt worden. Daarnaast peilde de onderwijsinspectie naar de kwaliteit en de kwaliteitsbewaking van de leerbegeleiding en de evaluatiepraktijk. Ze onderzocht aspecten van het algemeen beleid en een selectie van overige erkenningsvoorwaarden. Ten slotte ging ze ook na in welke mate de school aandacht heeft voor de bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne van de leeromgeving.

De leerkrachten van de kleuterafdeling streven de ontwikkelingsdoelen voor wiskundige initiatie, mens en maatschappij en wetenschappen en techniek in voldoende mate na. Dat doen ze door boeiende klasthema's uit te werken die aansluiten bij de beleavingswereld en het ontwikkelingsniveau van de kleuters. De teamleden bereiden de thema's grondig voor. Ze houden een brainstorm, ze zoeken gepaste activiteiten en koppelen daar een aantal ontwikkelingsaspecten en leerplandoelen aan. Voor de vaste rituelen, de hoeken en de weerkerende activiteiten hebben de teamleden fiches uitgewerkt. Deze zijn niet gradueel opgebouwd en zijn niet voor iedereen nog even richtinggevend. Het aanbod voor de verschillende domeinen is vrij evenwichtig. Er is zeker aandacht voor techniek, maar de aanpak kan nog meer intentioneel gebeuren vanuit de leerplandoelen. De kleuters mogen experimenteren en exploreren. De teamleden zoeken activiteiten die de zelfstandigheid en de zelfsturing bevorderen. De activiteiten in groep en in de speelleerhoeken geven kleuters kansen om kennis, vaardigheden en attitudes te verwerven. Alle teamleden volgen hun kinderen goed op. Kleuters waarbij de evolutie iets trager verloopt, krijgen extra ondersteuning van de klasleerkracht.

Het lager onderwijs voldoet aan haar resultaatsverplichting voor het leergebied wiskunde. Dit blijkt uit het evenwichtig en systematisch opgebouwd onderwijsaanbod en eveneens uit de leerlingenresultaten. De teamleden richten zich op het leerplan om hun lessen vulling te geven. Het leergebied is door duidelijke en consequente afspraken vrij evenwichtig en gradueel opgebouwd. De leerkrachten werken de leerstofonderdelen zelf uit. Ze richten zich daarbij op het leerplan en maken eigen toetsen. In een 'onthoudboekje' staat de kernleerstof samengevat. De leerlingen kunnen er altijd naar teruggrijpen. De didactische aanpak is leerkrachtafhankelijk. Soms is die nog sterk sturend maar in andere klassen zijn er meer gevarieerde werkvormen en is de inbreng van de kinderen groter. De leerkrachten houden rekening met de mogelijkheden van de kinderen en differentiëren bij de inoefening. Kinderen die het wat moeilijker hebben, krijgen ondersteuning van de zorgleerkrachten. Voor sneller lerende kinderen is er een meer uitdagend aanbod. En voor leerlingen met hardnekkige wiskundeproblemen neemt de school, in overleg met de ouders en het CLB (Centrum voor Leerlingenbegeleiding), maatregelen op maat van het kind.

De lagere afdeling bereikt de eindtermen voor de leergebieden mens en maatschappij en wetenschappen en techniek in voldoende mate. Het team kiest ervoor om een eigen planning te maken en zich ook hiervoor niet te richten op een onderwijsleerpakket. In de meeste klassen is er een rijk en gevarieerd aanbod. De leerlingen krijgen kansen om de hun omringende wereld te ontdekken. Er zijn geregeld leeruitstappen en de extra-murosactiviteiten zijn een vaste waarde in het schoolgebeuren. De leerplannen vormen het referentiekader om te reflecteren over het aanbod. Zij worden echter nog niet bij iedereen gebruikt om de thema's te plannen. Sommige teamleden zijn nog te weinig vertrouwd met de specifieke doelen voor hun graad of klas. De evaluatie voor deze leergebieden wordt nog te eenzijdig ingevuld. Het vormt nog een uitdaging voor de school om het ontwikkelingstraject voor deze leergebieden verder uit te werken.

Uit het onderzoek naar de kwaliteit van de leerbegeleiding blijkt dat de school op basis van een duidelijke visie een sterk zorgbeleid ontwikkelt. De school werkt een degelijke organisatiestructuur uit en denkt na over de wijze waarop ze haar leerlingen zo goed als mogelijk kan begeleiden. De directeur en de zorgcoördinatoren geven de richting aan en bieden daadwerkelijke ondersteuning. De klasleerkrachten zijn de spilfiguren en staan in voor de preventieve basiszorg. Zorgleerkrachten bieden hulp op klas- en leerlingenniveau. In de vestiging Kanegem is er sinds dit schooljaar Teamonderwijs op Maat (TOM). Dat is een nieuwe werkvorm waarbij de leerlingen van het 3de tot het 6de leerjaar in de voormiddag voor Nederlands, Frans en wiskunde korte instructie krijgen en daarna individueel of in kleine groepjes zelfstandig werken. De betrokken leerkrachten hopen daarmee de onderwijstijd zo nuttig mogelijk aan te wenden en zoveel als mogelijk te differentiëren.

Op beleidsniveau heeft de school een goed doordachte visie op evaluatie. Ook daar heeft het team de laatste jaren al geïnvesteerd. De school stelt dat evalueren een middel is om de vorderingen van kinderen breed in kaart te brengen. Maar dat het ook van belang is voor ontwikkelingsgerichte ondersteuning en voor de bijsturing van de eigen didactische aanpak. Zowel in de kleuter- als in de lagere afdeling zijn er afspraken om die visie in de praktijk om te zetten. De kleuteronderwijzers hanteren een gelijkvormig pakket waar ze zich laten door leiden bij hun observaties. De indeling ervan sluit niet helemaal aan bij de manier waarop ze hun thema's plannen. In de lagere afdeling zijn het de eigen toetsen, toetsen van het leerlingvolgsysteem en ook schooloverstijgende toetsen die een beeld geven van de leerresultaten voor de cognitieve vakken. De gymleerkrachten brengen de evaluatie voor lichamelijk opvoeding in kaart. De teamleden hebben ook aandacht voor de leef- en leerhouding van de kinderen. Dit jaar wordt 'het toetsbeleid' verder onder de loep genomen.

De directeur leidt de school op een inspirerende en motiverende wijze. Hij zorgt voor een democratisch en participatief beleid. De zorgcoördinatoren en werkgroepen bepalen mee de koers. Ook de leerlingenraad heeft zijn inbreng. In de verschillende overlegstructuren is er plaats voor inspraak wat betreft de organisatorische en pedagogische werking. De school bewaakt haar kwaliteit op systematische wijze. Ze doet dat door reflectie en door analyse van harde outputgegevens en tevredenheidsonderzoeken. Ze stuurt haar werking bij waar het nodig is.

De onderwijsinspectie onderzocht de woonbaarheid, veiligheid en hygiëne (BVH) aan de hand van een instrument met vragenlijst. Gezien het bestuur de tekorten op het vlak van BVH systematisch opspoorde en daadkrachtig beheerst, besluit de onderwijsinspectie met een gunstig advies. De school voldoet aan de selectie van overige erkenningsvoorwaarden en mits een kleine aanpassing, ook aan de overige regelgeving.

De inspectie besluit deze doorlichting met een 'gunstig advies' voor de beide afdelingen. Ze feliciteert de schoolleiding en heel het team voor de inspanningen die ze leveren om te voldoen aan hun maatschappelijke opdracht.

2 DOORLICHTINGSFOCUS

Op basis van het vooronderzoek en in het kader van een gedifferentieerde doorlichting selecteerde de onderwijsinspectie onderstaande leergebieden en procesindicatoren/procesvariabelen voor verder onderzoek.

2.1 Leergebieden in de doorlichtingsfocus

Kleuteronderwijs - Leergebieden

- wiskundige initiatie
- wetenschappen & techniek
- mens & maatschappij

Lager onderwijs - Leergebieden

- wiskunde
- wetenschappen & techniek
- mens & maatschappij

2.2 Procesindicatoren of procesvariabelen in de doorlichtingsfocus

Onderwijs - Begeleiding

- Leerbegeleiding

Onderwijs - Evaluatie

- Evaluatiepraktijk

3 RESPECTEERT DE SCHOOL DE ONDERWIJSREGLEMENTERING?

3.1 Respecteert de school de erkenningsvoorwaarden?

3.1.1 Voldoet de school aan de onderwijsdoelstellingen?

Het onderzoek naar het voldoen aan de onderwijsdoelstellingen levert voor de geselecteerde leergebieden het volgende op.

3.1.1.1 Kleuteronderwijs: wiskundige initiatie

Voldoet

De kleuterafdeling streeft de ontwikkelingsdoelen voor wiskundige initiatie in voldoende mate na. Het ontwikkelingsplan en de leerplannen vormen het referentiekader. De domeinen getallen, meten en ruimte komen voldoende en in gevarieerde situaties aan bod. Via gradueel opgebouwde observaties volgen de teamleden de wiskundige ontwikkeling van kleuters op. De vaststellingen leiden tot zorgacties.

3.1.1.2 Kleuteronderwijs: mens & maatschappij

Voldoet

De kleuterafdeling streeft de ontwikkelingsdoelen voor mens en maatschappij in voldoende mate na. De leerkrachten plannen een doelgericht onderwijsaanbod waarbinnen kleuters voldoende kansen krijgen om op een betrokken manier kennis en vaardigheden te verwerven. Een krachtige leeromgeving en de stimulerende begeleidingsstijl van de leerkrachten bevorderen de ontwikkeling van de kinderen.

3.1.1.3 Kleuteronderwijs: wetenschappen & techniek

Voldoet

De kleuterafdeling streeft de ontwikkelingsdoelen voor wetenschappen en techniek in voldoende mate na. De leerkrachten geven aan dat de meeste doelen voor wetenschappen en techniek aan bod komen, maar niet altijd even intentioneel. De kleuters krijgen door een rijk thematisch aanbod de kans om de wereld rondom hen te ontdekken en te verkennen.

3.1.1.4 Kleuteronderwijs: wiskundige initiatie - mens & maatschappij - wetenschappen & techniek

Curriculum	Bij de uitwerking van een thema houden de leerkrachten een brainstorm.
Onderwijsaanbod	Daarna ordenen ze hun activiteiten in het vierveld van ervaringsituaties, zoals het neteigen planningsdocument voorstelt. De meesten werken met een vast weekschema.
<i>Referentiekader</i>	
<i>Planning</i>	
<i>Evenwichtig en volledig</i>	De kleuteronderwijzers hanteren vaak twee referentiekaders om hun aanbod te plannen. Zij verwijzen in hun thema- en dagplanning naar de ontwikkelingsaspecten uit het ontwikkelingsplan en naar de leerplandoelen. Een aantal teamleden gebruikt een elektronisch instrument. Anderen hebben een eigen manier om hun activiteiten voor te bereiden. Er zijn veel verschillen in de planningsdocumenten. Sommigen duiden hele reeksen ontwikkelings- en leerplandoelen aan. Daardoor zijn de agenda's vaak overladen en bevatten ze meerdere keren dezelfde informatie.
<i>Samenhang</i>	
<i>Brede harmonische vorming</i>	
<i>Actief leren</i>	

Andere teamleden houden de dagplanning beknopt en beperken zich tot de meest relevante doelen. Er zijn schoolafspraken over wat er in de planningsdocumenten moet staan maar voor de vorm is er een grote autonomie.

De meeste teamleden gaan na aan welke leerplandoelen ze al hebben gewerkt, en welke er nog te weinig aandacht kregen. Op die manier ontdekken ze eventuele hiaten en kunnen ze hun onderwijsaanbod bijsturen.

Voor vaste rituelen, weerkerende activiteiten en het zelfstandig spelen in de hoeken, beschikt het team over fiches met ontwikkelingsaspecten en leerplandoelen. Deze fiches kwamen een aantal jaar geleden in overleg tot stand. Hierbij komen doelen uit de verschillende leergebieden aan bod. De fiches zijn niet gradueel opgebouwd en vormen niet meer voor iedereen de dagelijkse leidraad. Toch hebben ze indertijd veel denkwerk gevraagd. Op die manier hebben de teamleden ongetwijfeld de leerplannen beter leren kennen. Nu dienen ze meer ter verantwoording dan dat ze echt richtinggevend zijn bij de planning.

Voor wiskundige initiatie, mens en maatschappij en wetenschappen en techniek zitten de meeste doelen in het aanbod vervat. De leerkrachten creëren - zowel tijdens de begeleide als zelfstandige activiteiten - ruime kansen om kennis, inzichten en vaardigheden bij de kleuters in allerlei situaties te ontwikkelen.

Terwijl voor het leergebied wetenschappen en techniek waardevolle aanzetten terug te vinden zijn in de verschillende klassen, gebeurt dit in sommige groepen nog weinig intentioneel of doelgericht en minder vanuit de leerplanvisie. Teamgerichte nascholingen hebben niet in alle klassen geleid tot rijkere kansen om kleuters in contact te brengen met de wereld van techniek.

De thematische benadering van het onderwijsaanbod garandeert een horizontale samenhang. De keuze van de thema's is in hoofdzaak gerelateerd aan de jaarkring en interesses van de kleuters. Bij de uitwerking van de kalendergebonden thema's maakt het team een aantal afspraken in functie van de graduele opbouw. De leerlijnen in het ontwikkelingsplan geven daarbij de richting aan. Elke klas heeft een woordenschatlijst die aansluit bij het thema. Sommige leerkrachten getuigen dat deze niet meer actueel is, of dat het moeilijk is om er zich strikt aan te houden. In de zogenaamde 'doelentool' voor wereldoriëntatie krijgen de teamleden zicht op wat in hun en in de andere klassen gebeurt. Ze kunnen er rekening mee houden in hun verdere planning.

Het dagelijks gebruik van kalenders ondersteunt het nastreven van de ontwikkelingsdoelen in verband met het tijdsbegrip en het weer en brengt structuur voor de kleuters. De kalenders zijn op elkaar afgestemd.

De meeste leerkrachten nemen initiatieven die de zelfredzaamheid en de zelfstandigheid van de kleuters bevorderen. Exemplarisch hiervoor zijn de keuzeborden, de stappenplannen, de 'kleuter van de dag', ...

Materieel beheer Uitrusting <i>Ontwikkelingsmaterialen</i> <i>Leermiddelen</i>	Er zijn voldoende aangepaste ontwikkelingsmaterialen om de kleuters tal van ervaringskansen aan te bieden en de leerplandoelen na te streven. Gezelschapsspelen, puzzels, wiskundige denkspelen, de zand-, 'nootjes'- of kurktafel, constructiemateriaal, kinderboeken, ICT-software ... wenden de leerkrachten aan om te werken aan wiskundige initiatie en wetenschappen en techniek. Teamleden zijn ook zelf creatief om materialen te ontwerpen. De meeste klassen zijn functioneel ingericht en de hoeken zijn meestal verrijkt in functie van het lopende thema. Sommige klassen zijn nogal overladen. Een experimenteerhoek, een uitdagend winkeltje of materialen om te meten en te wegen zijn in mindere mate in het klasbeeld aanwezig.
Evaluatie Evaluatiepraktijk <i>Evenwichtig en representatief</i> <i>Kindvolgsysteem</i> <i>Leerlingvolgsysteem</i> <i>Gericht op bijsturing</i>	De leerkrachten volgen de ontwikkeling van de kleuters op een systematische manier. De vaststellingen krijgen een neerslag in het kindvolgsysteem (KVS) en in het digitaal kinddossier. De opvolging van de wiskundige ontwikkeling krijgt hierbij expliciete aandacht en gebeurt op basis van doelgerichte en occasionele observaties. Deze worden bij de oudste kleuters aangevuld met testen voor wiskundig inzicht en schoolrijpheid.
	Nagaan of de inspanningen voor de leergebieden mens en maatschappij en wetenschappen en techniek renderen en of de kleuters de nagestreefde doelen bereiken, gebeurt minder doelgericht maar veeleer vanuit eigen deskundigheid of jarenlange onderwijservaring. Specifieke vaststellingen over wereldoriënterende competenties zijn minder terug te vinden in het KVS.
Rapporteringspraktijk <i>Interne en externe communicatie</i>	Zowel tijdens informele als formele contactmomenten krijgen de ouders toelichting over de school- en klaswerking en de ontwikkeling van hun kind. De infoavond en de individuele oudercontacten bieden heel wat kansen tot wederzijdse informatie-uitwisseling. Via een nieuwsbrief ontvangen de ouders informatie over het klasthema, de activiteiten en de aangeleerde versjes en liedjes. De meeste leerkrachten moedigen de kleuters aan om themamateriaal mee te brengen.
Begeleiding Leerbegeleiding <i>Beeldvorming</i> <i>Zorg</i>	Een veilig en gestructureerd school- en klasklimaat met aandacht voor het welbevinden en de betrokkenheid van de kleuters en een rijk aanbod vormen de uitgangspunten van de leerbegeleiding. De resultaten van de observaties en de genormeerde testen worden, indien nodig, aangewend om op kindniveau extra ondersteuning te bieden. Binnen het zorgbeleid fungeert de klasleerkracht als eerstelijnsverantwoordelijke voor de basiszorg. De teamleden kunnen rekenen op de hulp en de goede raad van de zorgcoördinator.
Kwaliteitszorg	De kleuterafdeling informeert naar de resultaten van de leerlingen in het eerste leerjaar. Er zijn zinvolle initiatieven om de overgang soepel te laten verlopen. De meeste leerkrachten reflecteren over hun werk, maar dit gebeurt nog te weinig in groep en het leidt nog in mindere mate tot leren van elkaar. Ook hospiteren kan nog een ruimere invulling krijgen.

3.1.1.5 Lager onderwijs: wiskunde

Voldoet

De lagere afdeling bereikt de eindtermen voor het leergebied wiskunde in voldoende mate. Het onderwijsaanbod, de onderwijsorganisatie, de evaluatiepraktijk en de leerbegeleiding bieden garanties voor het bereiken van de eindtermen.

Curriculum Onderwijsaanbod <i>Referentiekader</i> <i>Planning</i> <i>Evenwichtig en volledig</i> <i>Samenhang</i> <i>Brede harmonische vorming</i> <i>Actief leren</i>	De lagere afdeling ontwikkelt haar eigen methode om de eindtermen voor wiskunde na te streven en te bereiken. Het team heeft heel bewust die keuze gemaakt en baseert zich op het leerplan om de inhoud van de lessen vulling te geven. In de agenda's van de leerkrachten vinden we concrete lesdoelen of leerplandoelen terug. Vanaf het tweede leerjaar is er een onthoudschrift waarin al de leerstof voor dat specifiek leerjaar is opgenomen. De teamleden werken zelf verschillende oefenbundels uit per domein of wiskundeonderdeel. De leerlingen gebruiken hun onthoudschrift als informatiebron om geleerde begrippen en inzichten op te zoeken en procedures toe te passen. Het team maakt afspraken over algoritmes en rekenstrategieën om de gelijkgerichtheid te garanderen. Het onderwijsaanbod is voldoende breed, evenwichtig en gradueel opgebouwd. De realiteit benutten om leerlingen te motiveren en om het wiskundige denken te stimuleren, gebeurt, maar is niet overal even sterk. Soms ligt de klemtoon meer op technisch rekenen en op automatisatie. Het team heeft daar bewust op ingezet en zegt daar al resultaat te boeken. De meeste teamleden hanteren een onderwijsstijl die zorgt voor interactie en leerlingeninitiatief. Toch blijven er in sommige klassen nog groeikansen om het onderwijsleerproces minder te sturen zodat leerlingen uitgedaagd worden tot hardop denken en tot het reflecteren over hun oplossingsstrategie.
Onderwijsorganisatie <i>Onderwijstijd</i> <i>Klasmanagement</i>	In alle groepen is de maximale onderwijstijd voor wiskunde geprogrammeerd, conform het leerplan. Occasioneel is er uitbreiding van de onderwijstijd door wiskundige taken in hoeken- of contractwerk. In de vestigingsplaats in Kanegem is er sinds dit schooljaar Teamonderwijs Op Maat (TOM). De leerlingen van het 3de tot en met het 6de leerjaar krijgen per klas over een leerstofonderdeel een korte instructie en gaan dan zelfstandig aan de slag. In het hoofdstuk leerbegeleiding gaan we daar dieper op in.
Materieel beheer Uitrusting <i>Ontwikkelingsmaterialen</i> <i>Leermiddelen</i>	De leerkrachten geven aan dat ze over voldoende materialen beschikken om de leerplandoelen te bereiken. In sommige klassen ontbreekt echter een duidelijke en gebruiksvriendelijke analoge of digitale klok. Waar die wel beschikbaar zijn, kunnen ze een meer strategische plaats krijgen, zodat ze functioneel kunnen gebruikt worden. De teamleden beschikken over heel wat aangemaakte werkbladen, differentiatiebundels en leermiddelen om het onderwijsleerproces te ondersteunen. Ook het geïntegreerde computergebruik en de beschikbare, educatieve software bieden leerlingen bijkomende kansen om zich verder te ontwikkelen. De didactische wandplaten aan de klaswanden zijn vaak klein, maar stemmen overeen met wat er in het individueel onthoudschrift te vinden is.

Evaluatie Evaluatiepraktijk <i>Evenwichtig en representatief</i> <i>Kindvolgsysteem</i> <i>Leerlingvolgsysteem</i> <i>Gericht op bijsturing</i>	Om een beeld te krijgen van de verworven kennis, inzichten en vaardigheden voor de verschillende domeinen, evalueren de leerkrachten aan de hand van zelfgemaakte toetsen. Ze maken foutenanalyses om de leerlingen gerichte ondersteuning te bieden of om hun didactisch handelen bij te sturen. Met het oog op de signalering van leerlingen met wiskundeproblemen maakt de school gebruik van toetsen uit een leerlingvolgsysteem. Ook de deelname aan de koepelgebonden toetsen voor de leerlingen van het vierde en het zesde leerjaar, levert resultaten op over de wiskundige capaciteiten van de leerlingen.
Rapporteringspraktijk <i>Evenwichtig en volledig</i> <i>Interne en externe</i> <i>communicatie</i>	De teamleden rapporteren op geregelde tijdstippen over de vorderingen van de kinderen. In het rapport krijgen de ouders zicht op de doelen die geëvalueerd werden, de behaalde punten en een richtnorm. De individuele oudercontacten creëren bijkomende kansen tot overleg en informatie-uitwisseling over de ontwikkeling van het kind.
Begeleiding Leerbegeleiding <i>Beeldvorming</i> <i>Zorg</i>	Binnen de leerbegeleiding is de klastitularis de spilfiguur. Hij of zij moet zorgen voor een krachtige, stimulerende leeromgeving waar kinderen uitgedaagd, ondersteund en begeleid worden. De beeldvorming over de beginsituatie ontstaat voornamelijk op basis van de informatie uit het kinddossier, de overgangsgesprekken en het vele informele overleg. In de vestigingsplaats Kanegem is de kleinschaligheid een troef om alle kinderen goed te kennen. Om de verdere vorderingen in kaart te brengen worden voornamelijk de eigen toetsen en deze uit het leerlingvolgsysteem gebruikt. Deze gegevens zijn richtinggevend voor de detectie van kinderen met wiskundige problemen en vormen de basis voor het multidisciplinair overleg (MDO). Foutenanalyses verscherpen het beeld en bieden mogelijkheden om gericht om te gaan met de verschillen tussen de leerlingen. Daarover bestaan concrete afspraken, die de zorgcoördinatoren opvolgen. De eerstelijnszorg is over het algemeen goed uitgebouwd. De meeste teamleden hebben na een klassikale instructie aandacht voor een gedifferentieerde inoefening en verwerking of voor verlengde instructie en extra begeleiding in kleinere groepen. Diverse differentiatievormen zoals het gebruik van materiaal of tafelkaarten, reduceren of uitbreiden van de hoeveelheid oefeningen of van de moeilijkheidsgraad, is voor de meesten een verworvenheid. De zorgleerkrachten bieden - op vaste momenten of vraaggestuurd - ondersteuning voor leerlingen die extra zorg vragen. De school voorziet in verhoogde zorg voor leerlingen met leerstoornissen. Voor deze leerlingen worden compenserende, remediërende of dispenserende maatregelen uitgewerkt.
Kwaliteitszorg	De school neemt deel aan de koepelgebonden toetsen. Daarnaast beschikt ze ook over de resultaten van het leerlingvolgsysteem. Deze outputgegevens geven aanleiding tot een systematische, kritische analyse van het wiskundeonderwijs op schoolniveau. Het schoolbeleid stelt de eigen kwaliteit in vraag en zet verbeteracties op het getouw. Zo werden metend rekenen en cijferen grondig bijgestuurd. Het team stelt er de positieve effecten al van vast.

3.1.1.6 Lager onderwijs: mens & maatschappij

Voldoet

De lagere afdeling bereikt de eindtermen voor het leergebied mens en maatschappij in voldoende mate. Het team voorziet in een gevarieerd en voldoende evenwichtig aanbod. Het team reflecteert over de volledigheid van het aanbod aan de hand van een zelf uitgewerkte doelentool.

3.1.1.7 Lager onderwijs: wetenschappen & techniek

Voldoet

De lagere afdeling bereikt de eindtermen voor het leergebied wetenschappen en techniek in voldoende mate. Het team voorziet in een gevarieerd en voldoende evenwichtig aanbod. Het team reflecteert over de volledigheid van het aanbod aan de hand van een zelf uitgewerkte doelentool.

3.1.1.8 Lager onderwijs: mens & maatschappij en wetenschappen & techniek

Curriculum	Ook voor deze leergebieden hanteren de leerkrachten geen specifiek
Onderwijsaanbod	onderwijspakket. Ze laten zich wel inspireren door diverse bronnenboeken, het
<i>Referentiekader</i>	internet en occasionele factoren.
<i>Planning</i>	Onder impuls van de directeur bewaken de teamleden hun aanbod aan de hand
<i>Evenwichtig en volledig</i>	een digitale 'doelentool', ook 'werotool' genoemd. Ze kozen ervoor om een
<i>Samenhang</i>	overzicht bij te houden per leeftijd. In het overzicht duiden de leerkrachten de
<i>Brede harmonische vorming</i>	leerplandoelen aan waaraan ze hebben gewerkt. Ze noteren ook beperkt welke
<i>Actief leren</i>	inhouden aan bod kwamen. Op die manier krijgen ze zicht op wat nog te weinig
	aandacht kreeg en kunnen ze hun aanbod bijsturen. De leerkrachten kunnen
	nagaan wat er in de vorige klassen behandeld werd. De meeste leerkrachten
	beperken deze reflectie tot de hoofddoelen van het leerplan. De specifieke
	leerinhouden voor hun klas, zoals beschreven in de subdoelen, krijgen daardoor
	soms weinig aandacht.
	Een aantal teamleden heeft voor de eigen klas de systematisch te behandelen
	doelen geselecteerd en houdt daar rekening mee bij de planning. Anderen
	gebruiken de leerplandoelen nog te veel als controlemiddel en slechts beperkt
	als uitgangspunt of referentiekader.
	De dagelijkse planningsdocumenten zijn divers ingevuld. Soms geven ze weinig
	nauwkeurig de concrete doelen, de inhoud en organisatievorm van de les weer.
	Vaak staan er dagen na elkaar hetzelfde onderwerp en dezelfde doelen
	vermeld.
	Naar sommige onderwerpen gaat er veel tijd, terwijl deze niet altijd aansluiten
	bij de leerplandoelen voor hun eigen klas of het ontwikkelingsniveau van de
	kinderen. Zo komen andere essentiële leerstofonderdelen in het gedrang.
	De onderwijzers hebben oog voor de leef- en beleavingswereld van de
	leerlingen.
	Waarnemingen in de onmiddellijke schoolomgeving of leeruitstappen bieden
	interessante mogelijkheden om de hen omringende wereld te verkennen. De
	meerdaagse extra-murosactiviteiten zijn een vaste waarde in het programma.
	De school beschikt over een eigen tuin. Alle klassen hebben 'een vierkante
	meter' die ze zelf beplanten en verzorgen.

De mate waarin leerlingen actief zelfontdekkend kunnen leren, varieert van klas tot klas. Voor het domein techniek zijn er al waardevolle initiatieven. In een aantal klassen kan het leerplan ook daar nog een grotere rol spelen. 'Actualiteit' is nog te veel een doel op zich. Het kan nog aan belang winnen door gebeurtenissen te kaderen in een thema en te situeren op de tijd- en ruimtekaders. Een geschreven neerslag maken van de besproken onderwerpen, is nog niet gebruikelijk. Zelden komen er in de toetsen vragen voor over de actualiteit.

Het team heeft aandacht voor activiteiten in het kader van verkeers- en mobiliteitseducatie. Deze lessen hebben plaats in de klas of op de speelplaats, maar ook op straat in reële situaties. Het team werkt jaarlijks een gemeenschappelijk project uit dat kadert binnen gezondheidsopvoeding. Telkens staat er een ander onderwerp in de kijker (gezonde voeding, hygiëne, beweging of afval)

Materieel beheer

Uitrusting

Ontwikkelingsmaterialen

Leermiddelen

De leerkrachten beschikken over voldoende leermiddelen om de leerplandoelen te bereiken. De tijd- en ruimtekaders in het klasbeeld voor de ontwikkeling van het historisch besef en ruimtelijk inzicht zijn in bepaalde klassen voor verbetering vatbaar. Soms krijgen deze een weinig prominente plaats waardoor het niet evident is om er gebeurtenissen (bv. uit de actualiteit) op aan te duiden. De functionaliteit ervan is niet overal even sterk. In de meeste klassen spelen moderne media een belangrijke rol bij het aanschouwelijk maken van leerinhouden. Vooral de hoogste klassen maken geregeld gebruik van internet om informatie op te zoeken. De oudste leerlingen leren presentaties verzorgen met behulp van computerprogramma's.

Evaluatie

Evaluatiepraktijk

Evenwichtig en representatief

Kindvolgsysteem

Leerlingvolgsysteem

Gericht op bijsturing

De leerkrachten evalueren deze leergebieden met eigen toetsen. De kwaliteit ervan is leerkrachtafhankelijk. De visie op evalueren uit het leerplan is in de praktijk maar beperkt gekend of herkenbaar. De toetsen peilen nog te vaak naar kennis en minder naar vaardigheden en attitudes. De evaluatiepraktijk evenwichtig uitbouwen en laten aansluiten bij de (leerplan)doelen houdt nog een uitdaging in. Het team is zich hiervan bewust en focust dit schooljaar op het toetsbeleid.

Rapporteringspraktijk

Evenwichtig en volledig

Interne en externe

communicatie

De meeste teamleden rapporteren over 'wereldoriëntatie' (WO) door het thema aan te halen en er het behaalde cijfer en de richtnorm van de klas bij te vermelden. In sommige klassen komt WO veel minder vaak op het rapport dan wiskunde en Nederlands. Dat geeft aan de ouders een verkeerd signaal, alsof dit geen volwaardig leergebied zou zijn.

Begeleiding

Leerbegeleiding

Beeldvorming

Zorg

De lagere afdeling neemt momenteel weinig gegevens over 'mens en maatschappij' en 'wetenschappen en techniek' op in haar leerlingvolgsysteem of zorgdossiers. Toch hebben de meeste leerkrachten wel zicht op de interesses van hun leerlingen. Voor meerdere onderwijzers is het niet vanzelfsprekend om voor deze leergebieden te differentiëren. Indien nodig bieden ze wel ondersteuning bij bepaalde opdrachten of zorgen ze ervoor dat leerlingen elkaar tijdens groeps- of partnerwerk helpen en van elkaar kunnen leren. In sommige klassen is er expliciet aandacht voor leren leren. Daarbij leren kinderen leerstof te structureren (soms met mindmaps) en krijgen ze ondersteuning en tips bij het studeren van inhouden. Een planmatige aanpak

voor leren leren en afspraken daarover op schoolniveau kunnen nog aan belang winnen.

Kwaliteitszorg Het vierde leerjaar neemt deel aan de koepelgebonden toetsen voor deze leergebieden. De resultaten werden op schoolniveau nog minder geanalyseerd. Anderzijds besteedt de school de nodige aandacht aan deze leergebieden. Tijdens de pedagogische studiedagen kregen de teamleden naar aanleiding van de vernieuwde eindtermen en leerplandoelen de nodige informatie. Ook de opsplitsing van wereldoriëntatie in 'mens en maatschappij' en 'wetenschappen en techniek' werd op een passende wijze onder de aandacht gebracht. Concrete afspraken hoe het team daar nu kan mee omgaan, zijn er nog niet.

3.1.2 Voldoet de school aan de erkenningsvoorwaarde 'bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne'?

De organisatie van het BVH-beleid verloopt voorbeeldig en resulteert in gebouwen en lokalen die geschikt zijn voor het inrichten van onderwijs.

De school kent haar tekorten. Ze gaat op systematische wijze de situatie op het vlak van bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne (BVH) na. Dat blijkt uit de regelmaat waarmee ze controles uitvoert. Daarnaast laat ze externe deskundigen de nodige analyses uitvoeren.

De school beheerst haar tekorten. Ze verzamelt alle verkregen gegevens in haar planning voor BVH en volgt de tekorten en opmerkingen uit de eigen controles en verslagen van externen systematisch op. De planning is concreet en realistisch en leidt, samen met de daadkracht van de school, ook tot het wegwerken van opmerkingen en tekorten binnen een billijke termijn.

Het personeel wordt betrokken bij het beleid voor BVH via het lokaal overleg en door bepaalde thema's proactief aan te brengen bij personeelsleden.

De inspectie sluit zich grotendeels aan bij de bevindingen van de school en van derden, zowel op het vlak van bewoonbaarheid en veiligheid als gezondheid en hygiëne. Ze stelt vast dat nog enkele items op het vlak van bewoonbaarheid en veiligheid een werkpunt vormen. De school schrijft deze opmerkingen in haar planning in en brengt deze werkpunten indien nodig op de agenda van het overlegcomité op niveau van de scholengemeenschap.

De school krijgt een gunstig advies voor de erkenningsvoorwaarde bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne (BVH). De inspectie houdt hierbij rekening met de plannen van de school om de infrastructuur in beide vestigingen systematisch te vernieuwen. Omwille van de systematiek waarmee de school haar tekorten en werkpunten opspoort, opvolgt en oplost en omwille van de aandacht voor proactieve acties, vertrouwt de inspectie op het hoog beleidsvoerend vermogen voor BVH om de resterende tekorten zelfstandig weg te werken.

3.1.3 Voldoet de school aan de overige erkenningsvoorwaarden?

Het onderzoek naar het voldoen aan de geselecteerde erkenningsvoorwaarden levert het volgende op.

Onderzochte erkenningsvoorwaarde	
Leeft de school de bepalingen na over de taalregeling in het onderwijs? (decreet bao - art. 62,6°)	ja
Neemt de school de reglementering inzake vakantieperioden en de aanwending van de onderwijstijd, zoals bedoeld in artikel 50 in acht? (decreet bao - art. 62,8°)	ja
Heeft de school een beleidscontract of beleidsplan met een centrum voor leerlingenbegeleiding waarin de vereiste bepalingen zijn opgenomen? (decreet bao - art. 62,10°)	ja

3.2 Respecteert de school de overige reglementering?

Het onderzoek naar het voldoen aan de geselecteerde reglementering levert het volgende op.

Onderzochte regelgeving	
Is er een schoolreglement waarin de verplichte bepalingen correct zijn opgenomen? (decreet bao - art. 37)	ja
• geldelijke en niet-geldelijke ondersteuning die niet afkomstig is van de Vlaamse gemeenschap en de rechtspersonen die ervan afhangen	ja
• de bijdrageregeling	ja
• de engagementsverklaring tussen de school en de ouders waarin wederzijdse afspraken worden opgenomen over het oudercontact, voldoende aanwezigheid, vormen van individuele leerlingenbegeleiding en het positieve engagement ten aanzien van de onderwijstaal	ja
• het recht op inzage door de ouders en hun recht op toelichting bij de gegevens die op de leerling betrekking hebben, waaronder de evaluatiegegevens die worden verzameld door de school	ja
• informatie over extra-murosactiviteiten	ja
• de afspraken in verband met het rookverbod	ja
• het reglement inzake tucht en schending van de leefregels van de leerlingen, met inbegrip van een preventieve schorsing, een tijdelijke uitsluiting of een definitieve uitsluiting en inzake de beroepsprocedure, inbegrepen het hanteren van redelijke en haalbare termijnen	ja
• de procedures volgens welke getuigschriften worden toegekend, met inbegrip van de beroepsprocedure	ja
• bepalingen in verband met het recht op onderwijs aan huis	ja
• de afspraken in verband met onderwijs aan huis	ja
• richtlijnen inzake afwezigheden en te laat komen	ja
• afspraken in verband met huiswerk, agenda's, leerlingenevaluatie en rapporten	ja
• de wijze waarop de leerlingenraad, de schoolraad en de ouderraad in voorkomend geval wordt samengesteld	ja
• de vermelding dat bij schoolverandering leerlingengegevens worden overgedragen naar de nieuwe school tenzij, en voor zover de regelgeving de overdracht niet verplicht stelt, de ouders er zich expliciet tegen verzetten na op hun verzoek deze gegevens te hebben ingezien	ja
Is het schoolreglement conform het inschrijvingsrecht? (decreet bao - art. 37)	ja
Is er een schoolwerkplan waarin de verplichte bepalingen correct zijn opgenomen? (decreet bao - art. 47)	neen
• de omschrijving van het pedagogisch project zijnde het geheel van fundamentele uitgangspunten dat het schoolbestuur voor de school vastlegt	ja
• de organisatie van de school en voornamelijk de indeling in leerlingengroepen	neen
• de wijze waarop de school het leerproces van de leerlingen beoordeelt en daarover rapporteert	ja
• de voorzieningen in het gewoon onderwijs voor leerlingen met een handicap of die leerbedreigd zijn, inclusief de werkvormen met andere scholen van gewoon/buitengewoon onderwijs	ja
• de wijze waarop de school via haar zorg- en gelijke onderwijskansenbeleid werkt aan de optimale leer- en ontwikkelingskansen van al haar leerlingen	ja
Bezorgt de school de verplichte informatie aan de ouders correct bij de eerste inschrijving? (decreet bao - art. 28)	ja
Voert de school een zorg- en gelijke onderwijskansenbeleid met het oog op de optimale leer- en ontwikkelingskansen van alle leerlingen? (decreet bao - art. 153 septies)	ja
Indien de school onthaalonderwijs voor anderstalige leerlingen organiseert, is er dan een individueel werkplan voor de leerling? (BVR personeelsformatie)	ja
Indien de school onthaalonderwijs voor anderstalige leerlingen organiseert, voorziet ze dan voor de leerkrachten nascholing taalvaardigheid en sociale integratie? (BVR personeelsformatie)	ja
Respecteert de school de voorgeschreven procedure die leidt tot het afleveren van een getuigschrift? (decreet bao - art. 53-57 en BVR van 24-11-1998)	ja

Worden de notulen van de klassenraad met betrekking tot het getuigschrift aangelegd en bewaard? (decreet bao - art. 53-57 en BVR van 24-11-1998)	ja
Verloopt het afleveren van de verklaringen aan leerlingen die geen getuigschriften basisonderwijs krijgen, correct? (decreet bao - art. 53-57 en BVR van 24-11-1998)	ja
Respecteert de school het recht op 28 lestijden per week? (decreet bao - art. 48)	ja
Heeft de school overlegd of onderhandeld in het lokaal comité over een 29ste lestijd? (decreet bao - art. 48)	ja

4 BEWAAKT DE SCHOOL DE EIGEN KWALITEIT?

Het onderzoek naar de kwaliteit en de kwaliteitsbewaking van de geselecteerde procesindicatoren of procesvariabelen levert het volgende op.

4.1 Leerbegeleiding

- Doelgerichtheid** Een goede leerbegeleiding is een van de pijlers in het pedagogisch project van de school. 'Voor ieder kind is er een eigen weg' is een doelstelling die het team voor ogen houdt en in de praktijk wil om zetten. Zowel voor kinderen die trager als deze die sneller ontwikkelen, zoekt het team naar de meest geschikte ondersteuning.
- Dat draagt bij tot de ontwikkeling van een positief zelfbeeld, wat het team uiterst belangrijk vindt.
- Enkele jaren geleden werd de zorgvisie herschreven. Het zorgcontinuüm dat de verschillende fasen in de leerbegeleiding aangeeft, is door het team gekend. Binnen de preventieve basiszorg krijgen een goede basisdidactiek en een krachtige leeromgeving veel aandacht. Zo kunnen er al veel problemen voorkomen worden. In de fasen van verhoogde zorg en uitbreiding van zorg, formuleert het team diverse differentiatie maatregelen.
- Het team heeft oog voor de socio-emotionele ontwikkeling van de kinderen. Het jaarthema dat op schoolniveau is uitgewerkt, is gericht op een aantal sociale vaardigheden.
- Ondersteuning** De zorgwerking steunt op een sterke organisatie op schoolniveau. De directeur en twee zorgcoördinatoren staan in voor het zorgbeleid. Ze hebben een ruime onderwijservaring, ook op gebied van zorg. Ze leiden, door de duidelijke procedures en strategieën, de zorgwerking in goede banen. Tijdens de vele overlegmomenten zoeken de betrokkenen naar een oplossing om de kinderen zo goed mogelijk te begeleiden. Het handelingsplan vermeldt de leerlinggegevens, zowel de positieve kenmerken als de werkpunten. Het bevat ook de zorgvraag en de stappen die het team wil ondernemen. Soms kan het stappenplan nog een concretere invulling krijgen, door onder meer de taak van de klasleerkracht specifieker te omschrijven. De zorg is een gedeelde verantwoordelijkheid. Enkele zorgleerkrachten bieden ondersteuning op klas- en leerlingenniveau in de lagere afdeling. Ze worden vestigingsoverstijgend toegewezen aan bepaalde klassen. De interventies zijn vooral gericht op de ondersteuning van de kinderen die het moeilijk hebben. Anderzijds besteedt het team ook gerichte aandacht aan sneller vorderende leerlingen. Naast uitdagende opdrachten in de klas, is er geregeld de 'klimopklas'. Daar krijgen ze meer uitdagende opdrachten.
- In de afdeling Kanegem kiezen de leerkrachten sinds dit jaar voor Teamonderwijs Op Maat (TOM). Het is vanuit een grote bekommernis om de kinderen zo goed mogelijk te begeleiden dat het team tot deze keuze kwam. De leerlingen van het 3de tot het 6de leerjaar, werken elke voormiddag voor de leergebieden Nederlands, Frans en wiskunde in het TOM-systeem. Er zijn drie (of soms vier) leerkrachten die instaan voor een groep van 42 leerlingen. Elke leerkracht neemt een bepaald domein voor haar of zijn rekening.

Ze geven de instructie voor dit domein aan alle kinderen, opgesplitst per leeftijd. Ondertussen werken de andere kinderen aan dag- en weektaken, die aangepast zijn aan hun niveau. Bij het zelfstandig werk zijn er altijd twee leerkrachten beschikbaar, die kinderen bijkomende uitleg geven of verder op weg helpen.

Het zelfstandig werken wordt al vanaf de eerste klas gestimuleerd, onder meer via de dag- en weektaken en het klasdoorbrekend werken.

De kinderen krijgen meer autonomie, ze zoeken zelf naar oplossingen, ze ontwikkelen hun verantwoordelijkheidszin. Ook de samenwerking en het leren van andere leerlingen wordt aangemoedigd. De school is goed uitgerust met laptops, waar kinderen mee aan de slag gaan. Het is lovenswaardig dat het team naar een nieuwe werkvorm zoekt om de onderwijstijd zo goed mogelijk te benutten en de kinderen zo veel als mogelijk onderwijs op maat te bieden. De voorbereiding vraagt nu nog ontzettend veel werk, maar de betrokken teamleden hebben de nodige vaardigheden om dat in goede banen te leiden.

Doeltreffendheid De resultaten van het leerlingvolgsysteem (LVS) worden systematisch in kaart gebracht. Daarbij krijgt het team zicht op de evolutie van de kinderen. In de lagere afdeling worden de resultaten ook op groeps- en schoolniveau geanalyseerd. Deze leiden soms tot bijstellingen of prioriteiten. Het team reflecteert geregeld over de effecten van de zorgwerking. De leerkrachten getuigen dat bepaalde aanpassingen doeltreffend blijken te zijn.

Ontwikkeling In het zorgteam is heel wat specifieke deskundigheid aanwezig. De zorgteamleden vullen elkaar aan en versterken elkaar. Ze stellen zich ten dienste van het team, onder meer tijdens personeelsvergaderingen of studiedagen, maar ook tijdens formele en informele overlegmomenten. Zij volg(d)en diverse nascholingen om zich in hun specifieke opdracht te bekwamen. Ook via de GON-begeleiders (geïntegreerd onderwijs) en de externe therapeuten of schoolbegeleiders komt expertise op vlak van zorg de school binnen. Het Overlegplatform Zorg op het niveau van de scholengemeenschap schept kansen voor de zorgcoördinatoren van de verschillende scholen om gezamenlijk aandachtspunten uit te diepen en om hun deskundigheid te delen en te verhogen.

4.2 Evaluatiepraktijk

Doelgerichtheid Op beleidsniveau beschikt de school over een goed doordachte visie op evaluatie. Verschillende schooldocumenten beschrijven de reflectie op leren, als middel om de vorderingen van kinderen breed in kaart te brengen. Maar ze wijzen tegelijk op het belang ervan voor ontwikkelingsgerichte ondersteuning en voor de bijsturing van de eigen aanpak. Daarnaast suggereren deze teksten ook de nood aan gedifferentieerde evaluatie en de kansen die meer alternatieve evaluatievormen bieden. Verder bevatten ze afspraken voor de frequentie, de volledigheid en de wijze van evalueren en rapporteren. De koppeling tussen evaluatie en communicatie met alle betrokkenen krijgt hierbij een belangrijke klemtoon.

Leerkrachten kennen deze principes en proberen ze in hun klaspraktijk - soms met wisselend succes - toe te passen. Mondelinge appreciatie, beloningsstickers of -stempels en een 'dikke duim' stimuleren en motiveren jonge kinderen. Verschillende leerkrachten benutten de kracht van directe feedback, vooral tijdens de inoefenfase. In enkele gevallen zijn wachtrijen aan het bureau van de leerkracht echter contraproductief. Ook de feedback in werkschriften blijft soms beperkt tot een afvinkteken of een paraaf. De school investeerde op vlak van evaluatie in een goede communicatie met ouders. In de kleuterafdeling schetsen heen-en-weerschriftjes, fotoboeken, nieuwsbrieven en een digitaal platform een beeld van wat in de klas gebeurt. De lagere afdeling hanteert de leerlingenagenda en het rapport als communicatiemiddel met ouders. Daarnaast zijn er uiteraard ook frequente mondelinge contacten. De visie op rapporteren vormt een gespreksonderwerp op de infoavond voor ouders.

Het team streeft ernaar om evaluatie te koppelen aan de onderwijsdoelen, in het besef dat hier nog groeikansen liggen. In de kleuterafdeling richten leerkrachten zich op (geclusterde) ontwikkelingsdomeinen. De relatie met de structuur die ze hanteren bij het plannen van hun aanbod is niet altijd even zuiver. Vele leerkrachten van de lagere afdeling gaan ervan uit dat toetsen leerplangericht zijn, als ze verwijzen naar wat in de les gegeven werd. Enkele proberen de relatie met leerplandoelen duidelijker aan te geven.

Bij het attituderapport is de verwijzing naar de leergebiedoverschrijdende eindtermen niet altijd even duidelijk. Anderzijds verwijst het bewegingsrapport wel expliciet naar de verschillende bewegingsthema's in het leerplan. De kansen tot zelfevaluatie zijn dan weer ruimer bij de evaluatie van attitudes dan bij lichamelijke opvoeding.

In beide afdelingen hanteert het team genormeerde testen om het beeld van individuele vorderingen te vervolledigen. Alle evaluatiegegevens worden gebundeld in een digitaal instrument, samen met zorgmaatregelen. Dit beklemtoont de noodzakelijke samenhang tussen evaluatie en ontwikkelingsgerichte ondersteuning.

Voor de toekenning van het getuigschrift basisonderwijs hanteert de school meerdere criteria, die een brede kijk op competenties van de leerling mogelijk maken. Een 'BaSO-fiche' schetst bijkomende informatie bij de overstap naar het voortgezet onderwijs. Naast zorgpunten, zijn hierop positieve leerlingkenmerken terug te vinden.

Ondersteuning Een aantal instrumenten geeft mee richting aan het evaluatieproces. In de kleuterafdeling hanteren leerkrachten 'EHBO-fiches' (Eerste hulp bij Onderwijs) om een brede observatie te verzekeren. Deze zorgen voor gradatie naargelang de leeftijd van de kleuters. Eigen observaties ondersteunen hierbij het scoren van verschillende ontwikkelingsaspecten. Ook de gymleerkracht neemt een deel van deze observatie voor haar rekening. Bij afwijkende waarden overlegt de klasleerkracht met het zorgteam voor verdere analyse en bijsturing. In de lagere afdeling vormen eigen en genormeerde toetsen een belangrijk evaluatiemiddel. De afspraken rond en de structuur van het leerlingenrapport sturen nog vaak de evaluatiepraktijk aan. Toch benadrukt de directeur tijdens vormingsmomenten dat rapporteren slechts een (beperkt) onderdeel van

evalueren is.

Daardoor groeien in een aantal klassen meer formatieve evaluatievormen, die dicht aansluiten bij het leerproces. Enkele teamleden experimenteren met vormen van peer- of groepsevaluatie. Een aantal leerlingen mag tijdens de evaluatie gebruik maken van ondersteunende materialen of krijgen meer tijd. Het team ontwikkelde kijkwijzers met observatiecriteria voor leerdomeinen van Nederlands, Frans en voor schrift. Het vooraf bespreken van deze criteria met de leerlingen, zit nog in een groeifase.

Doeltreffendheid Het evenwicht tussen verbale en cijfermatige beoordeling en het afstappen van een totaalprocent zijn waardevolle voorbeelden van de kritische instelling die het team aan de dag legt bij het reflecteren over evaluatie en rapporteren. Een 'evolutierapport' geeft ouders en leerlingen een leerrijk beeld van individuele vorderingen over de schooljaren heen. Het biedt leerkrachten tevens de kans om te reflecteren over de eigen evaluatiepraktijk in vergelijking met die van collega's.

De directeur stimuleert de reflectie over evaluatie tijdens overleg- en vormingsmomenten. Samen met de zorgcoördinatoren volgt hij het toetsbeleid van de school op. Daardoor heeft hij een duidelijk zicht op verbeterpunten, zoals de evaluatie van vaardigheden bij wereldoriëntatie of van leergebiedoverschrijdende eindtermen.

Ontwikkeling De school legde in de voorbije jaren een traject af, waarbij de visie op en de praktijk van evalueren bijgestuurd werd. Tijdens studiedagen en overlegmomenten groeiden individuele visies uit tot een meer gedragen kijk op kwaliteitsvolle evaluatie. Het team maakte afspraken over het gebruik van kijkwijzers, richtnormen en over cijfermatige versus verbale beoordeling. Ook voor het verdere verloop van dit traject zijn al enkele krijtlijnen uitgetekend. Het team wil de validiteit van toetsen verhogen vanuit de leerplandoelen en zoekt naar evenwicht tussen basis- en uitbreidingsdoelen. Er leven ook al ideeën om de kijkwijzers naar andere leergebieden uit te breiden. De directeur nam vakliteratuur door om de komende studiedag rond toetsbeleid te stofferen.

5 ALGEMEEN BELEID VAN DE SCHOOL

Het onderzoek naar het algemeen beleid van de school levert volgende vaststellingen op.

- Leiderschap** Een dynamische en gedreven directeur leidt de school op een professionele manier. Hij stimuleert een open klimaat met ruimte voor dialoog en reflectie en legt zo een stevig fundament voor de school als 'lerende organisatie'. Sedert zijn komst trekt hij verschillende onderwijskundige en inhoudelijke vernieuwingen op gang. De samenwerking met de zorgcoördinatoren resulteert in gedeeld leiderschap dat zowel de directeur als de teamleden als zeer waardevol ervaren.
- Er is een plichtbewuste vestigingsverantwoordelijke voor de afdeling in Kanegem.
- De directeur legt de lat hoog voor zichzelf en voor zijn medewerkers. Hij houdt rekening met de competenties van de teamleden.
- De werkgroepen met een organisatorische of pedagogisch ondersteunende functie zorgen voor een hoge betrokkenheid van de teamleden. Al deze structuren creëren een breed en vrij sterk draagvlak.
- De directeur houdt zicht op het functioneren van de teamleden via de formele en informele klasbezoeken, de functionerings- en evaluatiegesprekken, de MDO's, de klasresultaten en het nazicht van de planningsdocumenten.
- Visieontwikkeling** Twee jaar geleden heeft de school een nieuwe naam gekozen. Daar is heel wat denk- en visieontwikkeling aan vooraf gegaan. Het pedagogisch project werd herschreven. Het team is fier op de naam 'de Wijzer' en weet waar de naam voor staat. De vijf pijlers vormen de uitgangspunten in hun didactisch handelen en in de omgang met elkaar.
- Het overzichtelijke schoolwerkplan verschaft duidelijkheid over het pedagogisch project en over heel wat inhoudelijke en organisatorische aspecten van de school. Het geheel bevordert de gezamenlijke doelgerichtheid.
- Besluitvorming** In de school heerst een positieve informele en formele overlegcultuur. Dit is belangrijk in teken van de ontwikkeling van vernieuwingsinitiatieven en het gelijkgericht onderwijskundig handelen.
- De interne communicatie- en overlegstructuren verlopen doelgericht en leiden tot een participatieve besluitvorming. De directeur stelt zich democratisch op. De leerkrachten geven aan dat ze inspraak krijgen, maar dat de directeur ook knopen durft doorhakken.
- De school organiseert een leerlingenraad, waarvoor leerlingen uit de verschillende lagere klassen verkozen worden. Geregeld is er een vergadering, waarbij de leerlingen reflecteren en suggesties mogen doen. Enkele voorstellen zijn al uitgewerkt, onder meer wat het gebruik van de tuin betreft.
- Kwaliteitszorg** De school zet belangrijke stappen om haar kwaliteit systematisch te onderzoeken en te bewaken. Ze hanteert daarvoor harde en zachte outputgegevens. Ze verzamelt de resultaten op interne en schooloverstijgende toetsen en analyseert ze. Ook tevredenheidsonderzoeken bij leerlingen, leerkrachten en ouders brengen soms verbeterpunten aan het licht. De schoolleiding borgt wat goed is en stuurt bij waar nodig. Prioriteiten vloeien voort uit de evaluaties en schoolanalyses.

- Talenbeleid** Het schoolteam detecteert de talige noden van de leerlingen.
- Leerkrachten bieden binnen de verschillende leergebieden taken aan die zowel de zwakkere als de sterke leerlingen voldoende kansen geven om ook op talig vlak te ontwikkelen.
- Leerkrachten hanteren in de verschillende leergebieden werk- en groeperingsvormen die de communicatie en de interactie tussen de leerlingen bevorderen.
- Leerkrachten houden bij de evaluatie van de verschillende leergebieden rekening met de talige mogelijkheden van de leerlingen om te vermijden dat elke toets een taaltest is en de taalzwakkere leerlingen hierdoor lager scoren. Het schoolteam neemt initiatieven om met de ouders, zowel schriftelijk als mondeling, op een heldere en verstaanbare wijze te communiceren.
- GOK- en zorgbeleid** Het schoolteam baseert zijn zorg- en gelijkeonderwijskansenbeleid op de analyse van data die de meest relevante noden van leerlingen in kaart brengt. De school heeft een correct beeld van het aantal leerlingen dat vanuit het eerste leerjaar doorstroomt tot het zesde leerjaar zonder leerachterstand op te lopen. Ze zet gerichte acties op om de doorstroom te bevorderen.
- Het schoolteam heeft een duidelijke visie over de wijze waarop het zijn zorg- en gelijkeonderwijskansenbeleid vorm wil geven. Het team organiseert de acties sterk vanuit operationele doelen die aansluiten bij de noden van de leerlingen. De schoolorganisatie zorgt ervoor dat het team de vooropgestelde doelen binnen het zorg- en gelijkeonderwijskansenbeleid bereikt. De acties (op leerling-, leraren- en schoolniveau) die het schoolteam uitwerkt, sluiten nauw aan op de vooropgestelde doelen. Hierbij is er expliciete aandacht voor kleuterparticipatie en voor het afstemmen van de eigen acties op het beleid van de scholengemeenschap.
- Het zorgteam evalueert de effecten van de acties binnen het zorg- en gelijkeonderwijskansenbeleid.
- Het schoolteam heeft in zijn professionaliseringsbeleid aandacht voor de deskundigheidsbevordering van de teamleden met het oog op het schooleigen zorg- en gelijkeonderwijskansenbeleid. Het neemt expliciete initiatieven om de opgedane inzichten en vaardigheden te implementeren op de werkvloer.

6 STERKTES EN ZWAKTES VAN DE SCHOOL

6.1 Wat doet de school goed?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden

- De kleuteronderwijzers streven door een rijk thematisch aanbod de ontwikkelingsdoelen voor wiskundige initiatie, mens en maatschappij en wetenschappen en techniek voldoende na.
- De leerkrachten van de lagere afdeling richten zich voor wiskunde op de leerplandoelen en werken een gradueel aanbod uit om de eindtermen te bereiken.

Wat betreft de kwaliteit/kwaliteitsbewaking van de processen

- De school ent de leerbegeleiding op een duidelijke visie en ondersteunt de realisatie ervan door duidelijke afspraken en procedures.
- Het is lovenswaardig dat de teamleden in Kanegem op zoek gaan naar een alternatieve onderwijsvorm om de leerlingen zo goed als mogelijk te begeleiden.
- Onder impuls van de directeur, stuurt het team de evaluatiepraktijk bij op basis van een doordachte visie.

Wat betreft het algemeen beleid

- De sterke aandacht voor visieontwikkeling mondt uit in een grote gezamenlijke doelgerichtheid.
- De directeur legt de lat hoog en houdt rekening met competenties van leerkrachten.
- Het gedeeld leiderschap en de participatieve besluitvorming stimuleren de betrokkenheid en de veranderingsbereidheid van het team.
- Het zelfevaluerend vermogen van de schoolleiding en de analyse van leerresultaten en tevredenheidsonderzoeken vormen de basis voor de keuze van prioriteiten en een doelgerichte kwaliteitszorg.

6.2 Wat kan de school verbeteren?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden

- De kleuterafdeling kan de leerplandoelen voor wetenschappen en techniek nog meer intentioneel nastreven.
- De kleuteronderwijzers kunnen de fiches voor weerkerende activiteiten, de hoeken en de vaste rituelen actualiseren en meer afstemmen op hun specifieke leeftijdsgroep.
- In sommige klassen van de lagere afdeling kunnen de tijd- en ruimtekaders nog een meer functionele invulling krijgen.
- In de lagere afdeling kunnen voor mens en maatschappij en wetenschappen en techniek de specifieke leerplandoelen voor de eigen hun klas of graad nog meer het uitgangspunt vormen bij de planning en bij het bepalen van inhoud.

Wat betreft de kwaliteit/kwaliteitsbewaking van de processen

- De evaluatiepraktijk kan in de kleuterafdeling beter aansluiten bij de vooropgestelde doelen.
- In de lagere afdeling kan er bij de evaluatie van mens en maatschappij en wetenschappen en techniek naast kennis, meer aandacht zijn voor de evaluatie van vaardigheden en attitudes.

Wat betreft het algemeen beleid

- De school kan haar lopende en geplande renovaties in beide vestigingsplaatsen zo snel mogelijk uitvoeren.

7 ADVIES BETREFFENDE DE ERKENNINGSVOORWAARDEN

In uitvoering van het decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs van 8 mei 2009 is het advies:

GUNSTIG

- voor de erkenningsvoorwaarde 'voldoen aan de onderwijsdoelstellingen' voor het **kleuteronderwijs** en het **lager onderwijs**.
- voor de erkenningsvoorwaarde 'bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne'.
- voor de overige erkenningsvoorwaarden.

8 OVERIGE REGELGEVING: REGELING VOOR VERVOLG

Op de gecontroleerde overige regelgeving werden door het inspectieteam geen inbreuken voor verder gevolg door de onderwijsinspectie vastgesteld.

Namens het inspectieteam	Voor kennisname namens het bestuur
Katrien DE ROO de inspecteur-verslaggever	Pieter DEVOS de directeur
Datum van verzending aan de directie en het bestuur van de school	